

โครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอัน
เนื่องมาจากพระราชดำริ
สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ
สยามบรมราชกุมารี

องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านแหง
อำเภอองาว จังหวัดลำปาง

ความเป็นมา อพ.สร

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุเดช กับการอนุรักษ์พันธุกรรมพืช

พ.ศ.๒๕๐๓ ทรงพยายามปกป้องยางนา

ในฤดูร้อนทุกปี พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เสด็จ
แปรพระราชฐาน ไปประทับแรม ณ วังไกลกังวล หัวหิน จังหวัด
ประจวบคีรีขันธ์ในระยะเวลาแรกเสด็จ พระราชดำเนินโดยรถไฟ
ต่อมาเสด็จฯโดยรถยนต์ เมื่อเสด็จผ่านอำเภอท่ายาง จังหวัด
เพชรบุรี สองข้างทางมีต้นยางขนาดใหญ่ขึ้นอยู่มาก ทรงมี
พระราชดำริที่จะ สงวนป่าต้นยางนี้ไว้เป็นสวนสาธารณะ ด้วย
พระราชทรัพย์ส่วนพระองค์ แต่ไม่สามารถจัดถวายได้ตามพระ
ราชประสงค์ เพราะมีราษฎรเข้ามาทำไร่ทำสวนในบริเวณนั้น
มาก จะต้องจ่ายเงินทดแทนในการหาที่ใหม่ในอัตราไม่สามารถ
จัดได้

สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ทรงสืบต่อ งานอนุรักษ์พันธุกรรมพืช

เมื่อเดือนมิถุนายน พ.ศ.๒๕๓๕ สมเด็จพระเทพ
รัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ทรงมีพระราชดำริกับนาย
แก้วขวัญ วัชโรทัย เลขาธิการพระราชวังและผู้อำนวยการ
โครงการส่วนพระองค์ฯ สวนจิตรลดา ให้อนุรักษ์พืชพรรณของ
ประเทศและดำเนินการเป็นธนาคารพืชพรรณโครงการอนุรักษ์
พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริฯได้เริ่มดำเนินการ
ดอยผาหิมโครงการโครงการส่วนพระองค์ฯ สำหรับงบประมาณ

ดำเนินงานนั้นสำนักงานคณะกรรมการพิเศษ เพื่อประสานงาน
โครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ได้สนับสนุนให้กับโครงการ
ส่วนพระองค์สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี
โครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริฯ โดย
จัดสร้างธนาคารพืชพรรณขึ้นในปี ๒๕๓๖ สำหรับเก็บรักษา
พันธุกรรมพืชที่เป็นเมล็ดและเนื้อเยื่อ และสนับสนุนงบประมาณ
ดำเนินงานทุกกิจกรรมของโครงการ พ.ศ.๒๕๓๖ จนถึงปัจจุบัน

วัตถุประสงค์

๑. เพื่อสนองแนวพระราชดำริ และสืบสานพระราชปณิธานสมเด็จพระ
เทพรัตนราชสุดาฯ
๒. เพื่อดำเนินการสนับสนุนงานในกิจกรรมต่างๆ เช่น กิจกรรมปก
ป้องพันธุกรรมพืช กิจกรรมสำรวจรวบรวมพันธุกรรมพืช กิจกรรม
ปลูกรักษาพันธุกรรมพืช กิจกรรมอนุรักษ์และใช้ประโยชน์
พันธุกรรมพืช กิจกรรมศูนย์ข้อมูลพันธุกรรมพืช กิจกรรมสร้าง
จิตสำนึกในการอนุรักษ์พันธุกรรมพืช กิจกรรมสนับสนุนการ
อนุรักษ์พันธุกรรมพืช กิจกรรมวางแผนพัฒนาพันธุกรรมพืช
๓. เพื่อจัดทำฐานข้อมูลทรัพยากรท้องถิ่นซึ่งมีทั้งทรัพยากร
กายภาพ ทรัพยากรชีวภาพทรัพยากรวัฒนธรรมและภูมิปัญญา
พื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านแหง

ดำเนินงาน

“งานสำรวจเก็บรวบรวมทรัพยากรท้องถิ่น” หมายถึง การเก็บ
รวบรวมข้อมูลทางด้านกายภาพ ชีวภาพรวมทั้งวัฒนธรรมและ
ภูมิปัญญา ของแต่ละท้องถิ่นตั้งแต่ละท้องถิ่น ตั้งแต่อดีตถึง
ปัจจุบันวิเคราะห์จัดทำเป็นระบบฐานข้อมูล

- ๑.) การเก็บข้อมูลพื้นฐานในท้องถิ่น
- ๒.) การเก็บข้อมูลการประกอบอาชีพในท้องถิ่น
- ๓.) การเก็บข้อมูลด้านกายภาพในท้องถิ่น
- ๔.) การเก็บข้อมูลประวัติหมู่บ้าน ชุมชน วิถีชุมชน
- ๕.) การเก็บข้อมูลการใช้ประโยชน์ของพืชในท้องถิ่น
- ๖.) การเก็บข้อมูลการใช้ประโยชน์ของสัตว์ในท้องถิ่น
- ๗.) การเก็บข้อมูลการใช้ประโยชน์ของชีวภาพอื่นๆ ในท้องถิ่น
- ๘.) การเก็บข้อมูลภูมิปัญญาในท้องถิ่น
- ๙.) การเก็บข้อมูลแหล่งทรัพยากรและ โบราณคดีในท้องถิ่น

ผลประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

๑. สนองพระราชดำริ สมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า
กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ในการ
อนุรักษ์ พันธุ์ สร้างความรู้สึกสำนึกรักทรัพยากรธรรมชาติ
สิ่งแวดล้อม ภูมิปัญญา วัฒนธรรม ประเพณี วิถีชีวิตค่านิยมอัน
ดีงามของชุมชนท้องถิ่นอันเป็นแนวทางให้ราษฎรในชุมชนเกิด
ความรู้สึกรักหวงแหน และสำนึกรักในความเป็นตัวตนของชุมชน
ท้องถิ่นเอง

๒. มีการดำเนินกิจกรรมปกปกป้องทรัพยากร กิจกรรม
สำรวจเก็บรวบรวมทรัพยากร กิจกรรมปลูกรักษาทรัพยากร
กิจกรรมอนุรักษ์และใช้ประโยชน์ทรัพยากร กิจกรรมศูนย์ข้อมูล
ทรัพยากร กิจกรรมวางแผนพัฒนาทรัพยากร กิจกรรมสร้าง
จิตสำนึกในการอนุรักษ์ทรัพยากร กิจกรรมพิเศษสนับสนุนการ
อนุรักษ์ทรัพยากร (นอกจากพันธุกรรมพืชแล้ว รวมถึงทรัพยากร
กายภาพ ทรัพยากรชีวภาพ ทรัพยากรทางวัฒนธรรมภูมิปัญญา
รวมในการดำเนินกิจกรรมต่างๆ) ซึ่งสามารถใช้เป็นฐานในการ
พัฒนาชุมชนที่ยั่งยืน เกิดการพัฒนาบนพื้นฐานของความรู้ที่
ถูกต้อง

๓. มีฐานข้อมูลทรัพยากรท้องถิ่น ซึ่งมีทั้งทรัพยากร
กายภาพ ทรัพยากรชีวภาพ ทรัพยากรทางวัฒนธรรมภูมิปัญญา

๔. ท้องถิ่น ชุมชน โรงเรียน วัด และองค์กรต่างๆ ใน
เขตองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านแหงได้บูรณาการดำเนินงาน
ด้านการคุ้มครอง ดูแล และบำรุงรักษาทรัพยากรธรรมชาติและ
สิ่งแวดล้อม ตลอดจนการบำรุงศิลปะ จารีตประเพณี ภูมิปัญญา
ท้องถิ่น และวัฒนธรรมอันดี โดยใช้กระบวนการส่งเสริม
การศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรมไปพร้อมกัน และเยาวชนและ
ชุมชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านแหงได้รับการส่งเสริม
พัฒนาให้มีความรู้พื้นฐานในท้องถิ่น อันเป็นวางแนวทางการ
พัฒนาท้องถิ่นอย่างยั่งยืนต่อไป